

SKYLTPOLICY

SUNNE | VÄRMLAND

ANTAGEN AV MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN 2014-12-17

Innehåll

Inledning	3
Vad är en skylt?	3
När behöver skylten tillstånd?	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Bygglov inom detaljplanerat område	4
Bygglov utanför detaljplanerat område.....	4
Strandskyddat område.....	4
Icke bygglov	4
Olovlig skyltning, påföljd och tillsyn av detta	4
Speciella regler kring tillgänglighet och trottoarpratare	5
Lista med olika typer av skyltar: Krävs bygglov eller inte?.....	6
Att ansöka om bygglov för skyltning	7
Skyltars storlek, placering och utformning	8
Allmänna riktlinjer.....	8
Riktlinjer i stadskärnan	8
Infarter och vägar	9
Industri- och verksamhetsområden	10
Lagstiftning	11
Plan- och bygglagen och plan- och byggförordningen	11
LGS.....	11
Väglagen	12
Andra lagar och förordningar.....	12
Vem är ansvarig?	12

Bilaga

TOLKNING AV OLIKA SKYLTTYPER	13
Reklamytor/reklamtavlor.....	13
Skivskyltar.....	15
Reklamflaggor på fristående flaggstänger.....	17
Stolpskyltar	17
Skylt med fristående bokstäver/figurer	19
Skyltar med icke lysande, fristående bokstäver eller figurer	20
Skyltar målade på fasad eller annan bakgrund.....	20
Paraboler, markiser, jalousier, stöldskydd och liknande med omfattande reklambudskap.....	21
Plogskyltar och andra volymbildande skyltar på fasad samt skyltar som bildar t.ex. tak över entréer.....	21
Skyltar utstående från fasad respektive står på tak	22
Flaggskyltar.....	22
Takskyltar	24
Skyltlådor	25
Övriga skyltar	25

Inledning

Syftet med denna skyltpolicy är att få fram en bra dialog mellan näringsidkaren, fastighetsägaren, skylttillverkaren och Miljö- och byggnadsnämnden när man vill sätta upp en skylt för sin verksamhet.

Skyltpolicyn beskriver de mål kommunen vill uppnå samt klarlägger lagstiftning och gällande regler för skyltning i Sunne kommun. Policyn ska också vara vägledande och fungera som ett stöd för bygglovshandläggaren i avvägningen mellan olika intressen och vid utformning av skyltar.

Byggnadernas fasader och skyltar ingår i stadsbilden och hjälper till att styra vår upplevelse av platsen. På vissa ställen har skyltar ett berättigande och upplevs som en naturlig del av miljön, medan de på andra platser kan skyltar upplevas som påträngande. Skyltar blir alltså en viktig del av vår uppfattning av vår omgivning.

Skyltning och dess utformning är dessutom extra viktig i anslutning till verksamheter som industri, kontor och handel, där företag behöver synas för att locka till sig kunder. Den kan även behövas för hänvisning av leveranstrafik och dylikt.

Miljö- och byggnadsnämnden har ett allmänt ansvar att verka för en god byggnadskultur och stads- och landskapsmiljö. Dessa riktlinjer är ett uttryck för detta.

Den här skyltpolicyn vill ge råd och redovisa reglerna för skyltning. De allra flesta skyltar är bygglovspliktiga. Rådgör alltid med Plan- och bygglovsenheten innan du sätter upp en skylt.

Vad är en skylt?

Definitionen av en skylt är att det är en anordning som förmedlar ett budskap, oftast för verksamhet, vägvisning eller information. Ytterst avgör rättstillämpningen vad som är att betrakta som skylt. Man kan av denna dra slutsatsen att följande inte är bygglovspliktiga skyltar:

- Vägmärken enligt trafikförordningen
- Tillfälligt uppsatta skyltar för auktion eller dylikt (skylt som endast står uppställd under den tid ett kortvarigt arrangemang pågår).
- Valaffischer under kampanjtid
- Text och symboler med mera, som klistras upp i en mindre del av ett fönster

Vilka skyltar behöver tillstånd

Att bevilja bygglov är ett sätt att pröva skylten i förhållande till de allmänna intressena. Miljö- och byggnadsnämnden prövar om förslaget till skyltning har lämplig placering och utformning.

Bygglov inom detaljplanerat område

Inom detaljplanerat område krävs bygglov för uppsättning eller väsentlig ändring av skylt enligt Plan- och bygglagen. Vad som är en väsentlig ändring bedöms från fall till fall.

Affischering på byggnader, elskåp, lyktstolpar mm är, enligt lagen om gaturenhållning och skyltning, inte tillåtet utan tillstånd från polis och fastighetsägare.

För tillfälliga skyltar, typ byggs skylt, skall sökas tillfälligt bygglov om skylten avses vara uppsatt längre än 6 veckor.

Bygglov utanför detaljplanerat område

Utanför detaljplanerat område krävs tillstånd från Länsstyrelsen i Värmland enligt Väglagen § 46, om man vill placera en skylt inom 50 meter från ett vägområde. På landsbygden i övrigt får man sätta upp skyltar på byggnader för att informera om verksamheter som bedrivs där.

Strandskyddat område

Inom strandskyddat område kan det i vissa fall krävas strandskyddsdispens. Den som vill sätta upp en skylt får reda ut detta i det enskilda fallet.

I de flesta fall är det kommunen som prövar ansökningar om dispens från strandskyddet.

Områden, som skyddats med stöd av lag och getts särskilda skyddsföreskrifter i ett beslut, kan vara naturreservat, kulturresevat, naturminnen, biotopskyddsområden, djur- och växtskyddsområden, nationalparker, Natura 2000-områden och landskapsbildsområden. Om det gäller något av dessa områden så är det länsstyrelsen som prövar ansökan.

Icke bygglov

Om man sätter upp en skylt som är mindre än 0,2m² anser vi att den inte är lovpliktig under följande förutsättningar:

- Max en 0,2 m² stor skylt per verksamhet
- skylten sitter på en byggnad och är max 10 cm tjock
- skylten sitter på bottenplanet
- skylten skymmer inte viktiga detaljer på byggnaden
- skylt med fristående bokstäver räknas inom en omslutande linje
- skylten är inte belyst

Även för dessa skyltar är det bra om bakgrunden inte är vit utan helst liknar byggnadens kulör så att det är bokstäverna eller logotypen som syns. På offentlig plats krävs polistillstånd, även för skyltar som inte behöver bygglov.

Olovlig skyltning, påföljd och tillsyn av detta

Skyltar som, trots att de fodrar bygglov, satts upp utan lov inom detaljplanelagt område är olagliga.

Skyltar som inte har bygglov hänförs till vad som i dagligt tal kallas ”svartbygge”. För en olovlig skylt tillämpas 9 kap. 13 § plan- och byggförordningen varvid en byggsanktionsavgift kan tas ut.

Det kan efter beslut av Miljö- och byggnadsnämnden medföra påföljdsavgifter och vitesföreläggande att ta bort det olovligt utförda.

Fastighetsägaren är alltid ansvarig för vad som händer på fastigheten. Även om någon annan sätter upp en skylt utan bygglov är det fastighetsägarens ansvar och blir därför den som oftast får påföljder.

Om den olovligt uppsatta skylten tas bort, innan ärendet beslutas i Miljö- och byggnadsnämnden, blir det vanligtvis inga påföljder.

Det är kommunen som ansvarar för tillsynen av gällande skyltar. Polisen ansvarar för tillsyn vid nyttjande av allmän platsmark.

Speciella regler kring tillgänglighet och trottoarpratere

I tillgänglighetsplanen samt de lokala ordningsföreskrifter för Sunne kommun kan generella riktlinjer för hur kommunens offentliga miljöer kan användas på ett tillgänglighetsanpassat sätt.

Fristående skylt på mark samt skyltning av varor får inte hindra framkomligheten eller utgöra fara. Den är inte bygglovspliktig men restriktivitet gäller för tillstånd om uppställning på allmän plats. Tillstånd prövas hos polisen och kommunen.

Specifika regler och mått kring placering av trottoarpratere bör fastställas i samråd med det kommunala handikappersrådet.

Vid skapandet av denna policy saknar nästan alla trottoarpratere, inom Sunne kommuns offentliga miljöer, tillstånd från polismyndigheten.

Lista med olika typer av skyltar: Krävs bygglov eller inte?

Nedan följer vår tolkning av vad som räknas som en skylt, och vilka som är bygglovspliktiga eller inte, inom detaljplanlagt område.

Typ av skylt	Krävs bygglov?
Affischtavla , fristående eller uppsatt på fasad, mur, plank el. dyl.	Bygglov
Affischpelare, Anslagstavla för affischer	Bygglov
Affisch , riktvärde max storlek 0,2 m2 och inte på pelare eller tavla	Inte lovplikt
Ballong , fast förankrad, med reklam	Bygglov
Banderoll , vepa eller liknande på fasad, byggnadsställning och över gata	Bygglov
Belysning på skyltar, (prövas normalt i samband med skyltlovet)	Bygglov
Byggplats skylt , (finns bygglov för bygget se under upplysningar i lovet, byggs skylt)	Bygglov
Elektronisk ljusreklamanläggning /tavla	Bygglov
Flagga , nationsflagga, på stång och oberoende av placering	Inte lovplikt
Flagga , reklam-, mindre än 1,5 m2, på stång och oberoende av placering, max 1	Inte lovplikt
Flagga , reklam-, större än 1,5 m2, på stång och oberoende av placering	Bygglov
Fordon , mobila byggnader eller luftballonger inte förankrade o. dyl. med reklam som inte är långvarigt uppställda.	Inte lovplikt
Informations- och orienteringstavla över industriområde o.likn.	Bygglov
Informationstavla med t.ex. turistinformation	Bygglov
Ljusprojektion på fasad vid tillfälligt evenemang	Inte lovplikt

Ljusprojektion på fasad, mer än 2 veckor	Bygglov
Ljusprojektion på gångbana, trottoar el. liknande.	Inte lovplikt
Markis/fällbar , som dras upp varje dag, vid butik etc., med mycket litet/enkelt firmanamn el. dyl..	Inte lovplikt
Markis/fällbar , som dras upp varje dag vid butik, där markisen primärt är reklambärare	Bygglov
Markis , fast monterad, med reklam	Bygglov
Målat reklambudskap , företagsnamn etc. på plank eller vägg	Bygglov
Parabolantenn , reklamytan < 1/4 av ytan (större än 1,1 m alltid bygglov)	Inte lovplikt
Parabolantenn , reklamytan > 1/4 av ytan	Bygglov
Plastfilm i fönster som täcker mer än 1/3 av glasytan	Bygglov
Reklamskylt , alla förekommande typer, fristående, på fasader, tak	Bygglov
Rulljalusi med reklam, textytan större än 0.2 m2	Bygglov
Skylt placerad innanför fönster , mot gata eller väg, mindre än 0.2 m2	Inte lovplikt
Skylt placerad innanför fönster , mot gata eller väg, större än 0,2 m2	Bygglov
Stolpskylt , skyltpylon	Bygglov
Strålkastare med horisontell eller vertikal stark ljusspridning	Bygglov
Trafik- och informationsskylt enligt vägmärkesförordningen	Inte lovplikt
Vepa (se banderoll ovan)	Bygglov
Väsentlig ändring av befintlig skylt	Bygglov

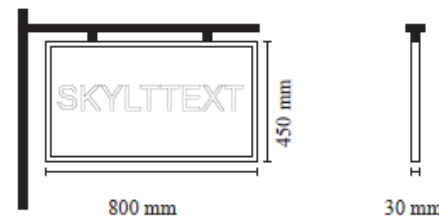
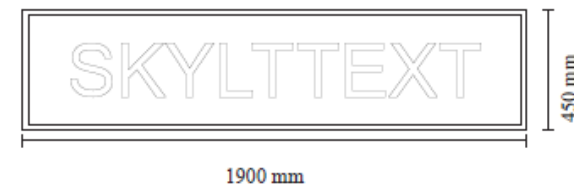
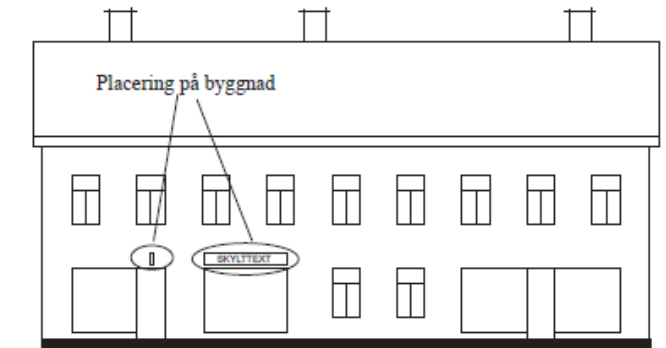
Att ansöka om bygglov för skyltning

Ansökningsblanketten för bygglov hittar du på kommunens hemsida eller hos Plan- och bygglovsenheten. När du ansöker om bygglov för skylt ska detta ingå:

1. Ansökan bygglov (särskild blankett för skylt/ ljusanordning)
2. Fasadritning där skylten är inritad och måttsett
3. Detaljritning av skylt som beskriver mått, material, färg (gärna NCS-nummer), typsnitt, text

Om du behöver ändra din skylt, exempelvis ändra texten eller logotypen så att det på ett väsentligt sätt ändrar skyltens storlek eller form kräver detta ett nytt bygglov. Kostnaden för ett bygglov bestäms av den taxa som Kommunfullmäktige antagit för Miljö- och byggnadsnämndens verksamhet. Mer information om kostnaden i just ditt ärende kan du få av kommunen.

Tänk på att du behöver fastighetsägarens tillstånd för att sätta upp en skylt.

VY FRAMIFRÅN

VY FRÅN SIDAN

Exempelritning

- Dimensioner
- Kulör/er
- Material
- Upphängning
- Belysning

Skyltars storlek, placering och utformning

Allmänna riktlinjer (viktigt att tänka på)

- Byggnadens arkitektoniska särdrag, byggnadselement och uttryck. Detta innebär att skyltarna underordnar sig byggnaden, t.ex. att listverk, pilastrar och andra viktiga byggnadsdetaljer lämnas fria från skyltar och att skyltar anpassas efter fönstersättningen.
- Människans storlek och den hastighet och avstånd som hon förväntas passera skylten med.
- Framkomligheten. Skylt får aldrig placeras så att den är ett hinder för personer som har svårt att se eller att röra sig.
- Måttlig skyltning. Fasader bör inte kläs in helt av skyltar. Informationsvärdet minskar när skyltar försöker ”övertösa” varandra.
- Antalet skyltar bör också begränsas längs kajer och broar och längs tätortens övriga vattenrum, så att vattenrummets karaktär och skönhet kan bibehållas.
- Skyltar får inte placeras så att de hindrar snöröjning och renhållning. Skyltar som finns på platser där de blir väl synliga för en stor allmänhet ska utformas med hög kvalitet, högre kvalitet än som krävs på skyltar som vänder sig till en mindre ”intern” krets, t.ex. inom ett industriområde eller mot en gård utan historiskt eller konstnärligt värde.
- Höga skyltar och skyltar placerade nära eller vid tak skall placeras så att byggnadens eller områdets siluettbild inte påverkas.
- Sträva efter tydlig text och tilltalande grafisk form. Med bra utformning kan även en mindre skylt synas på långt håll. ”Överstora” skyltar skall undvikas.

- Utforma skylten så att den kan läsas även av dem som har nedsatt syn.
- Skyltar ska vara fackmannamässigt utförda i material och konstruktion som kan underhållas och som åldras vackert.
- Skyltprogram som upprättas inom företagskedjor och liknande, kan behöva anpassas till Sunnemiljön och till den enskilda byggnaden.

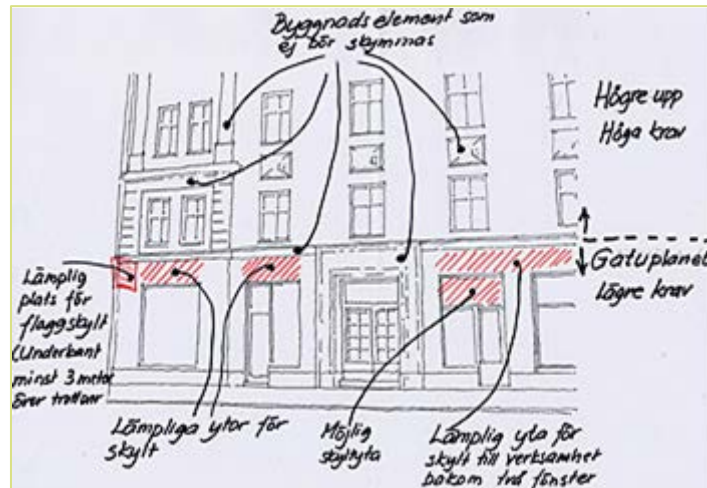
Riktlinjer i stadskärnan

- Platsen, d.v.s. ”stadsrummets” skala och kulturhistoriska värde.
- Antalet skyltar bör begränsas så att flera olika verksamheter har möjlighet att synas. Alla verksamheter i bottenvåningen, som vänder sig till allmänheten, ska, om möjligt, få ha skylt.
- Antalet skyltar bör begränsas så att ”stadsrummets” karaktär och skönhet byggs upp i stället för raseras.
- Gaturummen har sin ljusmässiga koncentration i gatans nivå, detta innefattar även lysande skyltar. Det innebär att det ställs andra och högre krav på skyltar som placeras högt på fasad, gärna med friliggande bokstäver eller fria konturer av neon eller liknande.
- Skyltar i gatuplanet ska vara lämpliga för byggnaderna och ge en god helhetsverkan.
- Skyltars form, färg och storlek samordnas med andra skyltar i närheten.
- Skyltband längs fasad bör undvikas. Att visa hela verksamheten med långa obrutna skyltband är ofta olämpligt.
- Gaturummet bör ha sin ljusmässiga koncentration i gatans nivå, detta innefattar även lysande skyltar. Hos skylten bör den grafiska formen, tecknet, lysa och inte bakgrunden.
- Skylt utformas till Sunnes förskönande med sådan kvalitet att den motsvarar sin plats och betydelse i tätorten.
- Kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer fordrar skyltar utformade med särskild omsorg. Ett högt kulturhistoriskt värde

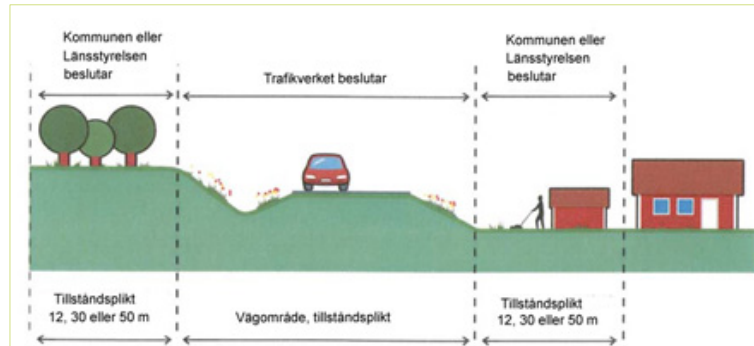
medför högre krav på skyltens anpassning till byggnaden. Att en byggnad har kulturhistoriskt värde behöver inte innebära att det endast gäller byggnader äldre än 100 år. En byggnad från senare tid, exempelvis 1960-talet, kan mycket väl anses ha ett stort kulturhistoriskt intresse. Plan- och bygglagen 8 kap 13 § föreskriver att en byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.

- Skyltning anpassas till Sunnes ”stadsbild” och utformas så att den berikar Sunnemiljön, samverkar med byggnaderna och underordnas det kulturhistoriska värdet.
- Skyltning utformas med arkitektonisk och konstnärlig kvalitet i samspel med bebyggelsen, både den enskilda byggnaden och omgivningen inklusive omgivande skyltar.

Infarter och vägar

- Utmed Sunnes infarter och andra trafikleder inklusive spårbunden trafik bör antalet skyltar begränsas till vad som krävs för att besökare och turister enkelt ska finna nödvändig information. Skyltar bör inte förekomma inom en zon på 50 meter från yttre körbanekant, spår eller liknande. Skyltar utanför denna zon ges en enhetlig utformning som integreras i den omgivande miljön. Överflödiga och störande skyltning ska inte förekomma. Detta gäller samtliga skyltar, kommunens skyltar samt kommersiell skyltning vid infarterna, ”entréerna” till Sunne.
- Trafiksäkerheten. Skyltar ska inte placeras så att de innebär fara för trafiksäkerheten. Alla har inte samma förmåga att fokusera. Elektronisk bildväxlande reklam distraherar. Trafikverket anser att det är olämpligt med skyltar, som inte hör till trafikmiljön, inom vägens/gatans omedelbara närhet. Detta gäller runt större vägar, infartsleder och liknande, utan intelligande bebyggelse.
- Skyltar får inte sättas upp så att de skymmer befintliga vägmärken, vägvisning och dylikt. Skyltar får inte placeras på räcken, stolpar och dylikt så att det innebär en sikt försämring vid övergångsställen mm.
- Skyltar får inte utformas på sådant sätt att de kan förväxlas med trafiksignaler, vägmärken eller uttryckningsfordons ljussignaler.
- Skyltars ljus och eventuellt ljud från tekniken ska inte störa boende eller trafikanter.

Industri- och verksamhetsområden

- Skylt placeras inom den fastighets gräns vars verksamhet skylten tillhör.
- Vid verksamhetens entré eller ovan fönster i bottenvåningen är den plats man i första hand ska välja för skyltning.
- Skyltar som visar vägen till verksamhet som finns längre bort, s.k. hänvisningsskyltar, tillåts endast undantagsvis (annars skulle Sunne fyllas av skyltar). Undantag kan t.ex. vara allmän service som vårdcentral, bibliotek och liknande.
- Att visa verksamhetens utbredning innanför fasaden är normalt onödigt men i vissa speciella fall kan det vara angeläget. Detta kan, om det är lämpligt, göras med en tunn lysande linje, typ neonslinga, som är avbruten på passande ställen.
- Verksamhetens namn, inte produkt- och varumärkesreklam, bör dominera.
- Eftersträva en samlad infartsskyltning med översikter över området och dess verksamheter. Adressangivelse underlättas genom samordnade skyltsystem vid infarter och tillfartsgator.

Lagstiftning

Plan- och bygglagen och plan- och byggförordningen

Enligt plan- och byggförordningen (2011:338) 6 kap 3, 4 §§ (PBF) krävs det bygglov för att sätta upp, flytta eller väsentligt ändra skyltar inom ett detaljplanelagt område. Detta gäller tillfälliga skyltar, permanenta skyltar och ljusanordningar.

Plan- och bygglagen (2010:900) 2 kap 6 § föreskriver att vid planläggning och i ärenden om bygglov ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till:

1. Stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan
2. Skydd mot uppkomst och spridning av brand och mot trafikolyckor och andra olyckshändelser
3. Åtgärder för att skydda befolkningen mot och begränsa verkningarna av stridshandlingar
4. Behovet av hushållning med energi och vatten och av goda klimat- och hygienförhållanden
5. Möjligheterna att hantera avfall
6. Trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö
7. Möjligheter för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga att använda området
8. Behovet av framtida förändringar och kompletteringar

Vid planläggning och i andra ärenden enligt denna lag ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas.

PBL 8 kap 4 § föreskriver att skyltens konstruktion ska ha en betryggande bärförmåga, stadga och beständighet.

PBL 8 kap 12 § föreskriver att ett hinder mot tillgänglighet eller användbarhet på en allmän plats ska alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpa.

PBL 8 kap 13 § föreskriver att en byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas. Första stycket ska tillämpas också på:

- Anläggningar som är bygglovspliktiga enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap 7 §
- Tomter i de avseenden som omfattas av skyddsbestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser
- Allmänna platser
- Bebyggelseområden

LGS

Lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning föreskriver att

- **6 §** Tavla, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning för reklam, propaganda eller liknande ändamål får inte finnas varaktigt uppsatt utomhus utan tillstånd av regeringen eller statlig eller kommunal myndighet som regeringen bestämmer.

- **7 §** Vad som sägs i 6 § gäller inte anordning som informerar om affärsrörelse eller annan verksamhet på platsen eller anslagstavla för meddelanden om kommunala angelägenheter, föreningssammanträden, auktioner eller liknande. Den som vill sätta upp en sådan anordning eller anslagstavla får dock söka tillstånd till det hos den myndighet som avses i 6 §.
- **8 §** En sådan anordning eller anslagstavla som avses i 7 § får inte finnas uppsatt om den är uppenbart vanprydande.
- **9 §** Affisch eller annan tillfällig anordning utomhus för reklam, propaganda eller liknande ändamål skall i andra fall än som avses i 7 § tas bort av den som ansvarar för anordningen inom fyra veckor efter uppsättandet, om inte den myndighet som avses i 6 § har medgett annat.
- **10 §** Bestämmelserna i 6–9 §§ gäller inte anordningar inom vägområde eller för vilka bygglov krävs eller har lämnats. Bestämmelserna gäller inte heller sådana åtgärder avseende skyltar och ljusanordningar som inte kräver bygglov efter beslut enligt 9 kap. 7 § första stycket plan- och bygglagen (2010:900). *Lag (2010:916)*.

Väglagen

- **46 §** Inom ett avstånd av 50 meter från ett vägområde får inte utan länsstyrelsens tillstånd skyltar eller därmed jämförliga anordningar för reklam, propaganda eller liknande ändamål finnas uppsatta utomhus.
- I samband med tillstånd får länsstyrelsen meddela de föreskrifter som behövs med hänsyn till trafiksäkerheten.
- Bestämmelserna i första stycket gäller inte
  1. inom områden med detaljplan eller
  2. för sådana anordningar som är uppsatta på byggnader för upplysning om affärsrörelse eller annan verksamhet på stället eller

3. för anslagstavlor för meddelanden som rör kommunala angelägenheter, föreningssammanträden, auktioner eller dylikt,
4. åtgärder för vilka bygglov krävs. *Lag (1991:605)*.

Andra lagar och förordningar

Andra lagar och förordningar som berör skyltning: Ordningsslagen, allmänna lokala ordningsföreskrifter för Sunne kommun, Vägmärkesförordningen samt Trafikverkets regler om vägmärken och trafik. Närmare information hur ovanstående lagar och förordningar lyder finns på www.notisum.se, kommunens hemsida och trafikverkets hemsida www.trafikverket.se.

Vem är ansvarig?

Fastighetsägaren är alltid ansvarig för vad som händer på fastigheten. Även om någon annan, t.ex. hyresgäst, sätter upp en skylt utan bygglov är fastighetsägaren ansvarig. Påföljder får oftast fastighetsägaren betala.

Du måste alltid ha fastighetsägarens tillstånd att sätta upp eller anordna en skylt.

Att tänka på!

På offentlig plats krävs alltid polistillstånd, även för skyltar som inte behöver bygglov.

Bilaga till Sunne kommuns skyltpolicy

Tolkning av olika skylttyper

Här följer en genomgång av olika skylttyper, hur de, på grund av sitt utseende och eventuellt andra egenskaper, bedöms uppfylla plan- och bygglagens krav i olika typer av landskap inom Sunne kommun.

För varje skylttyp finns en inledning, som beskriver vad vi menar med de olika skylt benämningarna.

Reklamytor/reklamtavlor

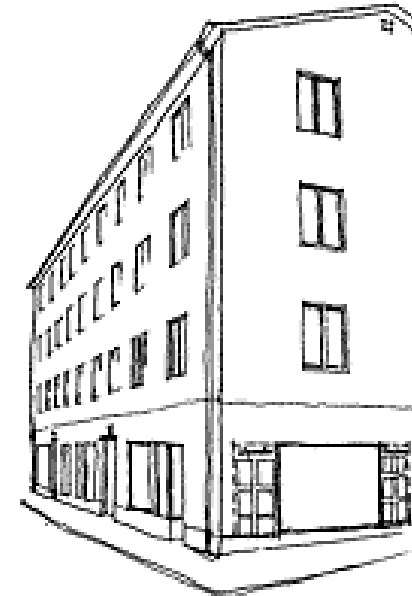
Reklamfält för reklam som byts ut vid butik och kiosk

Kiosker och små närbutiker och liknande försäljningsställen har ofta en rik flora av skyltar vid sin verksamhet, som innehåller löpsedlar, varureklam, spelinformation m.m. Dessa reklamsamlingar saknar bygglov och skulle inte heller kunna få lov p.g.a. sitt skräpiga utseende med dålig anpassning till omgivningen.

I bygglov kan beslutas om ett avgränsat fält där små skyltar och reklamanordningar kan bytas ut och förnyas utan att det krävs separat lov för var och en.

Detta reklamfält blir genom bygglov specificerat till storlek och material så att skyltningen blir anpassad till stadsbilden och byggnaden.

Vår tolkning av hur dessa skyltar uppfyller plan- och bygglagens krav
Det är lämpligt att i lov besluta om ett fält vid en verksamhet som har behov av att visa mycket reklam som byts ut ofta. Detta fält ska anpassas till byggnadens och stadsbildens krav. Fältet ska vara tydligt avgränsat, gärna inramat.

Att tänka på

All tillfällig reklam till verksamheten ska finnas inom detta fält, även om det kan betyda att reklamen behöver begränsas.

Bygglovsplikt

Genom att besluta om bygglov för reklamfältet behövs inte lov för varje enskild reklamkampanj.

Reklamtaflor, obelysta, utifrån belysta (affischtavlor) och inifrån belysta, mot fasad eller fristående

Med reklamtaflor menar vi affischpelare, reklampelare, obelysta och belysta stortavlor med klistrade reklambudskap, stortavlor med belysning inuti och med reklamen bakom glas och andra liknande tavlor. Gemensamt för reklamtaflorna är att de har skiftande, utbytbara, reklambudskap som inte är rörliga. Utseendet varierar med affischerna, det som är fastställt är var de sitter och utformningen av ”ramen”.

Reklamtaflorna innehåller allmän kampanjinformation, varureklam. Varureklamen kan ha anknytning till verksamhet på platsen eller vara fristående varureklam.

Vår tolkning av hur dessa skyltar uppfyller plan- och bygglagens krav

Reklamtaflor skiftar i kvalitet. De som är gjorda för pappersaffischer, med eller utan utifrån belysning, är svåra att finna lämpliga platser för. De kan sällan uppfylla kraven i plan- och bygglagen. På tillfälliga plank kan det vara möjligt, i vissa lägen. Andra platser kan finnas inom områden där stadsbilden är utan kulturhistoriska eller konstnärliga värden.

För inifrån belysta reklamtaflor med hög bildkvalitet kan det finnas fler platser som kan bedömas lämpliga.

Skyltar i trafikmiljöer är en fara för trafiksäkerheten.

Att tänka på

Belysning på och i skyltar kan verka störande för bostäder.

Fristående skyltar får inte placeras så de blir en fara för gångtrafik eller så att de är i vägen för renhållningsfordon.

Bygglövsplikt

Reklamtaflor m.fl. kräver bygglov om det inte gäller reklamtaflor på avgränsningar mot idrottsarenor, där reklamtaflor mot ”insidan” är bygglovsfria.

För reklamtaflor som placeras på allmän platsmark krävs också polistillstånd och markägarens tillstånd.

På grund av att reklamtaflor för uppklistring av pappersaffischer har en tillfällig karaktär, som inte uppfyller plan- och bygglagens krav, kan dessa oftast inte ges permanent bygglov. Därför är det bäst om ansökan för denna typ av skyltar avser tillfällig åtgärd (tidsbegränsat bygglov). Lov för tillfällig åtgärd kan endast beviljas om sökanden begär det.

Skivskyltar

Med skivskyltar menas skyltar i form av en skiva som monteras mot fasad. De tillverkas antingen som en hel plåt med text i färgad plastfolie eller med separata bokstäver (reliefer) urfrästa ur plåten som lackeras. Kan även tillverkas i andra material såsom glas.

Belysning kan utföras med strålkastare, ljusramp med lysrör eller markplacerade strålkastare för stora ytor.

Vissa skivskyltar monteras mot fasaden med distanser.

Skivskyltar är billiga, lätta att sätta upp. De täcker bakomliggande fasad.

Det är lätt att göra småskalig text och små bilder. Om de är belysta så finns ljuskällan utanför skylten.

Vår tolkning av hur dessa skyltar uppfyller plan- och bygglagens krav

En skivskylt bör placeras mellan avgränsningar på fasaden i form av t.ex. fasadpelare.

Val av bakgrundsfärg på skivan är mycket betydelsefullt för skyltens anpassning till byggnaden och för en god helhetsverkan. Texten/bilden ska synas och inte bakgrunden. Därför är det, i de flesta fall, lämpligt med ljus text mot mörk bakgrund.

Skyltar på samma byggnad bör samordnas med t.ex. samma bakgrundsfärg.

Stora skivskyltar kan vara svåra att anpassa till byggnaden och de är inte lämpliga på platser där man ställer större krav på form och färg, eftersom de inte kan formges i någon större utsträckning.

Stora skivskyltar är olämpliga på hus med stort kulturhistoriskt värde och inom områden med stora kulturhistoriska värden.

Det är lättare att acceptera skivskyltar inom områden utan speciella arkitektoniska och kulturhistoriska värden.

Att tänka på

Tänk på att det finns risk för bländning från armaturerna och att armaturerna kan bli mycket dominerande. Även ytan kan bli bländande om den utgörs av ett blankt material som reflekterar olämpligt placerade armaturer.

Bygglövsplikt

Skivskyltar är bygglövspliktiga.

Skyltar fristående från byggnad

Fristående reklamytor

Till fristående reklamytor räknas även affischpelare, reklampelare, obelysta och belysta stortavlor med klistrade reklambudskap, stortavlor med belysning inuti och med reklamen bakom glas, reklamvitriiner, andra liknande tavlor som står fristående från byggnad.

Orienteringsskyltar

Med orienteringsskylt menar vi en gemensam skylt som sätts upp för att vägleda till olika verksamheter inom ett område.

Orienteringsskyltar underlättar för transporter och besökande att hitta.

God vägs skyltning minskar behovet av hänvisningsskyltar.

Orienteringsskyltar innehåller ofta en karta över området, olika verksamhetsnamn, pilar, adresser m.m.

Vår tolkning av hur dessa skyltar uppfyller plan- och bygglagens krav

Företagshänvisningsskyltar inom verksamhetsområden samordnas i form av orienteringsskyltar/informationstavlor.

Hänvisningsskyltar som inte ingår i en samordnad skyltning blir i de flesta fall olämpliga för stadsbilden och medges endast undantagsvis.

Antalet skyltar utmed Sunnes infarter bör begränsas till vad som krävs för att besökare och turister enkelt ska finna nödvändig information. Överflödigt och störande skyltning ska inte förekomma. Skyltar längs infarterna ska ges en enhetlig utformning som integreras i den omgivande miljön. Detta gäller vägmärken, kommunens skyltar samt kommersiell skyltning.

Om många enstaka hänvisningsskyltar skulle sättas upp inom ett område utan samordning är det risk för ett det ger ett skräpigt intryck och detta

kan t.o.m. försvåra möjligheterna att hitta.

Att tänka på

En samordnad, välformad, orienteringsskylt vid ett områdes entré kan vara bra för områdets identitet och vara ett tillskott för miljön.

Informationen på orienteringsskylten bör vara kortfattad, mycket text försvårar läsbarheten.

Bygglovsplikt

Orienteringsskyltar kräver bygglov. För orienteringsskyltar som placeras på allmän platsmark krävs också i vissa fall tillstånd från polis och markägare.

Reklamflaggor på fristående flaggstänger

Reklamflaggor på fristående flaggstänger är dukar med reklamtryck som sitter på flaggstänger som står på marken och inte på någon byggnad (inte nationsflagga). Reklamflaggor är lätt att sätta upp och ta ner, samt fodrar skötsel så att de håller sig fräscha. De placeras ofta i grupp.

Vår tolkning av hur dessa skyltar uppfyller plan- och bygglagens krav
Längden på flaggstängen, storleken på flaggan och placeringen anpassas till platsen. Flaggor placeras där de inte stör boende eller trafik.

Att tänka på

För att komma till sin rätt bör flaggor placeras i öppna stads- eller landskapsrum.

Flaggdukar åldras relativt fort och bör naturligtvis bytas ut då den blivit smutsig eller blåst sönder. Smutsig flagga ger dålig reklam.

Bygglovsplikt

Enligt vår tolkning kan en flagga som är mindre än 1,5m² sättas upp utan bygglovsprövning.

Många flaggor på samma ställe, fler flaggstänger än tre, s.k. flaggborg, bedöms vara bygglovspliktiga skyltar oavsett storlek på flaggorna.

Flaggor som tas ned varje dag är inte bygglovspliktiga. Själva flaggstängen är inte bygglovspliktig.

För reklamflaggor som placeras på allmän platsmark krävs också polistillstånd och markägarens tillstånd

Stolpskyltar

En stolpskylt är en hög skylt som står fritt och som har sin egen bärande konstruktion. Konstruktionen kan både vara med en synlig stolpe eller att skyltarna i sig själva formar en stolpskylt.

Stolpskyltar kan användas till att samla olika sorters allmän reklam eller vara reklamplats för en verksamhet, köpcentra, produkt eller dyl.

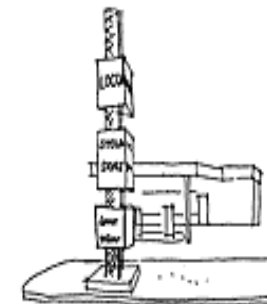
Stolpskyltar förknippas oftast med storskaliga miljöer t.ex. bensinmackar, industriområden och affärscentrum. De har ofta permanenta reklambudskap som vänder sig till trafikanter.

Vår tolkning av hur dessa skyltar uppfyller plan- och bygglagens krav
Stolpskyltar placeras inom fastigheten som verksamheten tillhör. Skyltar på allmän mark vid infarter o liknande kan endast godtas när informationen på skylten har allmänt intresse t.ex. för att visa ett närliggande centrum eller en stadsdel med många verksamheter.

Stolpskyltar är inte lämpliga inom kvartersstaden då de oftast är främmande för denna typ av stadsbild.

Att tänka på

Om konstruktionen som bär upp stolpen utformas på ett vackert sätt förhöjs det estetiska värdet. Skyltarna får inte stå skymmande för trafikanter, inte ha störande ljus och informationsmängden anpassas till platsen.

Bygglovsplikt

Stolpskyltar är bygglovspliktiga.

För stolpskyltar som placeras på allmän platsmark krävs också i vissa fall tillstånd från polis och markägare.

Bildväxlande skyltar

Med bildväxlande skyltar menar vi skyltar som ändrar utseende. Det kan vara trekantiga stavar som med jämna tidsintervall vrids 1/3-varv varvid ny bild uppstår, det kan vara bildskärmar, rörliga diodskyltar, bakifrån belysta tavlor med växlande bilder, växlande bilder direkt på fasad eller annan yta som inte finns där för att vara skyltbakgrund, löpande text, diodskyltar m.m.. bildväxlande skyltar fångar uppmärksamhet på ett effektivt sätt, det estetiska värdet beror på bilderna som visas samt bakgrundens utformning. Bildväxlande skyltar innehåller allmän kampanjinformation, och varureklam som oftast inte har anknytning till verksamhet på platsen.

Vår tolkning av hur dessa skyltar uppfyller plan- och bygglagens krav
Bildväxlande skyltar är svåra att anpassa till kulturhistoriskt intressanta byggnader och andra byggnader som har arkitektoniska värden och är därför olämpliga på dessa byggnader. Dessa skyltar är svåra att placera och utforma så att de uppfyller plan- och bygglagens krav på lämplighet. De är bl.a. olämpliga i småskaliga stadsmiljöer.

Enligt Trafikverket kan rörliga bilder och blinkande skyltar utgöra en trafikfara och bör undvikas. Skyltar med skiftande ljusstyrka kan också ge störande ljus in i bostäder.

När reklambudskapet inte har anknytning till platsen bör endast platser avsedda för allmän reklam komma i fråga. På dessa platser ställs det dock mycket höga krav på skyltarnas kvalitet.

Bygglovsplikt

Bildväxlande skyltar är bygglovspliktiga.

Trottoarpratere, vippskyltar eller sandwichskyltar

Med trottoarpratere, vippskylt resp. sandwichskylt menas en typ av skyltar som ställs lösa utanför affärer eller andra verksamheter, på gräsmattor, trottoarer eller andra ytor.

Skylt med fristående bokstäver/figurer

Fristående bokstäver är bokstäver utan bakgrund som fästes så att fasaden syns runtom bokstäverna.

Neonskyltar, diodskyltar, fiberoptik och liknande skyltar

Med ovanstående skyltar menas reklamskyltar upplysta av neonrör, dioder, fiberoptik, eller liknande. Ljuskällan kan vara både synlig eller liggande i "lådor" formade som bokstäver eller figurer.

Neonskylten anses av de flesta vara den "riktiga" skylten. Det är oftast en neonskylt som är mest iögonfallande och speciell tack vare neonets formbarhet och olika lysfärger.

På senare år har andra ljuskällor tillkommit som kan ge skyltar av liknande kvalitet, diodskyltar, fiberoptikskyltar t.ex.

Dioder har små dimensioner och god ljusstyrka vilket gör dessa speciellt lämpliga vid t.ex. framställning av komplicerade varumärkesskyltar. Diodskyltar med rörligt budskap, se Bildväxlande skyltar.

Dessa skyltar är vanliga som butik- och verksamhetsreklam, både nya och äldre.

På allmänna reklamplatser utförs skyltarna oftast i neon o liknande, då dessa skyltar kan utformas så att de uppfyller de högt ställda kvalitetskraven för dessa platser.

Vår tolkning av hur dessa skyltar uppfyller plan- och bygglagens krav

Neon passar i de flesta miljöer utom på vissa gamla kulturhistoriskt värdefulla byggnader eller i vissa gamla kulturhistoriska miljöer. Dioder och fiberoptik kan, på grund av sina moderna uttryck, passa i något färre miljöer än neon.

Bakgrunden bör helst utgöras av byggnadens fasad eller dyl. I de fall, där detta inte går, bör bakgrundsskivan minimeras och samtidigt anpassas till bakomliggande fasad i ljushet och kulör.

Att tänka på

Färgat ljus som lyser in i bostäder upplevs som störande. Eventuell risk för bländning måste uppmärksammas.

Om budskapen är rörliga, kan de dra till sig uppmärksamheten på ett sätt som är olämpligt i vissa trafikmiljöer.

Bygglovsplikt

Neonskyltar m.fl. skyltar som beskrivs ovan är bygglovspliktiga

Skyltar med icke lysande, fristående bokstäver eller figurer

Här avses skyltar i form av utskurna bokstäver eller figurer som fästs mot fasaden. Bokstäverna är gjorda i någon form av skivmaterial och bokstäverna/figurerna lyser inte. Bokstäverna/figurerna sätts upp antingen direkt mot bakgrunden eller med distanser.

Denna typ av skyltar som är vanlig som butiks- och verksamhetsreklam uppfattas oftast som harmonisk med byggnaden.

Vår tolkning av hur dessa skyltar uppfyller plan- och bygglagens krav
Många gånger kan denna typ av skylt utformas så att den på ett varsamt sätt samspelar med historiska byggnader eller miljöer. Bakgrunden bör helst utgöras av byggnadens fasad eller dyl. I de fall där detta inte går bör bakgrundsskivan minimeras och samtidigt anpassas till bakomliggande fasads ljushet och kulör.

Att tänka på

Fasaden kan behöva lagas när skylten tagits ned. Om skyltarna förses med

belysningsarmaturer så måste man vara uppmärksam på att ljuset inte blir störande och armaturerna inte blir dominerande i dagsljus.

Bygglovsplikt

Fristående bokstäver utan inbyggd belysning är bygglovspliktiga.

Skyltar målade på fasad eller annan bakgrund

Målade skyltar direkt på fasad eller dylikt

Med målade skyltar menas att bokstäverna och figurerna målas direkt på fasadmaterialet. Målade skyltar är ofta obelysta eller så belyses de med fristående lampor.

Det är en billig skylt som dock ställer krav på fasaden, den bör vara fräsch och oskadad. Byte av skyltbudskap innebär ommålning. De innehåller butik- och verksamhetsreklam och kan i vissa lägen även innehålla allmän reklam.

Att tänka på

Om skylten belyses så bör belysningsarmaturerna vara mycket diskret utformade, annars kan de bli dominerande.

Bygglovsplikt

Skyltar målade på fasad kräver bygglov.

Paraboler, markiser, jalousier, stöldskydd och liknande med omfattande reklambudskap

Paraboler, markiser, jalousier, stöldskydd och liknande med omfattande reklambudskap blir ”skyltar” när reklambudskapet är dominerande på anordningen.

Vår tolkning av hur dessa skyltar uppfyller plan- och bygglagens krav

Denna form av skylt bedöms enligt liknande skyltanordningar beskrivna i detta program, d.v.s. parabol på tak är taks skylt, markis är en volymbildande skylt m.m.

Bygglövsplikt

Jalousier räknas inte som skylt när storleken på textytan blir mindre än 0,2m²,

Markiser med liten text på det s.k. ”fladdret” räknas inte som skylt. Parabol med reklam som upptar max ¼ av parabolens yta räknas inte som skylt.

Paraboler, markiser och jalousier kan dock vara bygglovpliktiga i de fall där det blir en avsevärd fasadändring genom att dessa sätts upp.

Plogskyltar och andra volymbildande skyltar på fasad samt skyltar som bildar t.ex. tak över entréer

Den enklaste volymbildande skylten är en plogskylt, som består av två skyltar som sätts mot varandra så att de bildar en ”plog” ut från fasaden. Andra volymbildande skyltar är skyltar som står ut från fasad genom att t.ex. bilda en båge, vertikalt eller horisontellt eller någon annan slags volym som adderas till fasaden för att bilda skylt. Volymbildande skyltar är synliga från sidan.

Vår tolkning av hur dessa skyltar uppfyller plan- och bygglagens krav

Denna typ av skyltar lägger till ett nytt formelement till byggnaden. Det är ofta svårt att göra det på ett för byggnaden lämpligt sätt.

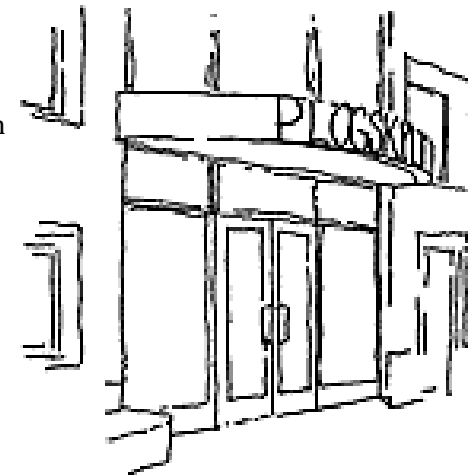
Volymbildande skyltar blir ofta väl synliga och dominerande i stadsrummet samtidigt som de kan bli dominerande över andra skyltar efter gatan. Med volymbildande skyltar kan det därför bli svårt att uppnå en god helhetsverkan.

Att tänka på

Volymbildande skyltar riskerar oftare än plana skyltar att störa omgivningen genom ljus och skymd utblick.

Bygglövsplikt

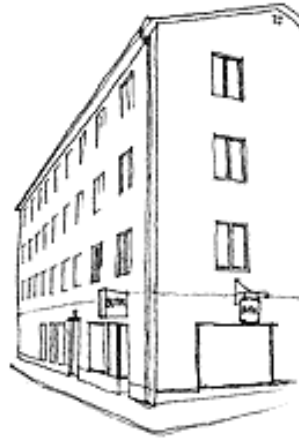
Volymbildande skyltar kräver bygglov.

Skyltar utstående från fasad respektive står på tak Flaggskyltar

Med flaggskylt menas skyltar monterade vinkelrät mot fasad och som utförs i oböjligt material. Flaggor som görs i duk finns under ”Reklamflaggor på fasad och på byggnads tak” nedan.

Flaggskyltar kan vara fast monterade mot fasad eller skärmtak eller vara hängande i konsoler. De som hänger i konsol och är rörliga, kallas ibland pendelskyltar. (Flaggskyltar har sin början då köpmännen och hantverkarna hängde ut varuprover utanför sin lokal på en stång).

Flaggskyltar utformas på olika sätt, de kan bl.a. vara en målad tunn skiva, ljuslåda, neonskylt. De finns både med och utan belysning. Belysningen kan utformas på olika sätt, inre belysning, belysning från neonrör ovanför, belysning med strålkastare på arm, s.k. svanhals.

Flaggskyltar syns från sidan och är synliga utefter gatan.

Vår tolkning av hur dessa skyltar uppfyller plan- och bygglagens krav
Storleken på skylten anpassas till platsen, gaturummets bredd och höjd samt fasadens formspråk m.m. Skylten placeras med underkant minst 3 meter ovanför en gångbana eller 4,5 meter över en körbana, samtidigt som den bör skjuta ut maximalt 1,2 meter från fasad och ha en största skyltyta om 1,0 m².

Skylten placeras ”inne” på fasaden, inte i hörn, och i ett läge som samspelar med fasadens arkitektur. Angränsande verksamheters

skyltning samordnas.

För gatubilden är det lämpligast med bara en flaggskylt per butik, om inte butiken ligger i ett gathörn, då en skylt mot vardera gatan accepteras.

Flaggskyltar kan i vissa sammanhang motverka en god helhetsverkan genom att de blir så påtagligt synliga i t.ex. ett trångt gaturum.

Armaturer till skyltbelysning placeras så att de inte innebär fara eller utgör hinder. Tunn ljusramp i överkant rekommenderas. Strålkastare på armar undviks.

På flaggskyltar i form av lådor med belysning inuti bör texten vara lysande och bakgrunden inte vara vit. (Denna typ av skylt passar inte i alla miljöer.)

Höga vertikala skyltar undviks då den svenska bokstavstypografin är avsedd för horisontal placering och blir svårläst om bokstäverna placeras under varandra. Det blir mer lättläst om texten vrids 90 grader, men då ser det lätt underligt ut.

Flaggskyltar har stort användningsområde och kan med rätt utformning i många fall även sättas i historiska miljöer.

Att tänka på

För många flaggskyltar kan motverka sitt eget syfte och t.o.m. skymma för varandra.

Flaggskyltar med belysning kan lätt bli störande för boende i våningen ovanför. Var överhuvudtaget vaksam för bländningsrisken.

Bygglovsplikt

Flaggskyltar kräver bygglov.

Reklamflaggor på flaggstänger, fasader eller på byggnaders tak

Med reklamflaggor menas flagga av duk som sitter på flaggstång och som har reklamtryck (d.v.s. inte nationsflagga).

Reklamflaggor är lätt att sätta upp och ta ner, samt fodrar skötsel så att de håller sig fräscha.

Flaggor används ofta för att göra reklam för verksamheter som finns i lokaler ovanför bottenvåningen.

Vår tolkning av hur dessa skyltar uppfyller plan- och bygglagens krav

Längden på stängen, storleken på flaggan samt placering anpassas till platsen. Flaggstångens längd anpassas till gaturummets bredd och höjd, stängen bör dock aldrig nå mer än 1/6 av gatans bredd. Flaggstång placeras i läge som samspelar med fasadens formspråk och inte nära hörn.

Flaggor samordnas med angränsande byggnaders skyltning.

Flagga placeras så att den med hela sin yta sitter högre än 2,5 m över gångbana och högre än 4,5 m över körbana

För att komma till sin rätt bör flaggor placeras i öppna gaturum och i begränsat antal.

Att tänka på

Flaggdukar åldras relativt fort och bör naturligtvis bytas ut då den blivit smutsig eller blåst sönder.

Bygglovsplikt

Enligt vår tolkning kan en flagga som är mindre än 1,5m² sättas upp per verksamhet utan bygglovsprövning.

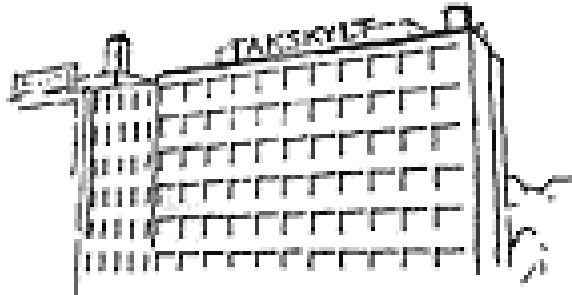
Om flaggorna är mindre än 0,25 m² får flera sättas upp utan bygglov.

Flaggor som tas ned varje dag är inte bygglovpliktiga.

En reklamflagga som är liten i förhållande till byggnadens höjd och storlek, är inte bygglovpliktig uppe på stång på byggnadens tak.

Takskyltar

Med takskylt avses skylt som finns på en byggnads tak eller ovanför byggnadens taklist. Skyltar placerade mot ventilationsutrymmen och andra takdetaljer som bakgrund räknas också naturligtvis till takskyltar.

Takskyltar har i storskaliga miljöer ett stort uppmärksamhetsvärde.

Vår tolkning av hur dessa skyltar uppfyller plan- och bygglagens krav
Sunnnes taklandskap utgör en del av ortens silhuett, som det är angeläget att värna. En vedertagen praxis är därför att stor restriktivitet beträffande skyltar placerade ovan taklist ska gälla. Inom Sunne tätorts centrum har takskyltar tillåtits endast i undantagsfall och då mot bakgrund av brant sluttande tak, fläktrum etc. och detta förhållningssätt gäller fortfarande.

I rätt sammanhang kan dock takskyltar bidra till försköning av ”stadsbilden”, när de görs på ett estetiskt tilltalande sätt och i ett begränsat antal.

Längs vägar, på trafiksäkert avstånd, kan takskyltar tillåtas på bensinstationer, låga försäljningshallar o andra utsträckta byggnader. Även ovan kontors- och industrihus samt vid vissa större centra kan

takskyltar i storskaliga landskap tillåtas, t.ex. skyltar i form av centrumets varumärke. (Alla storskaliga landskap är dock inte lämpliga för takskyltar.)

I nyare storskaliga miljöer t.ex. vid motorleder, köpcentra och bensinmackar med fritt läge är en bakgrund av brant sluttande tak, fläktrum etc. inte lika viktigt som i kvartersstaden.

”Lykteffekt” ska eftersträvas, inte att skyltningen visuellt bildar en extra våning. Sitter många olika verksamheter i samma hus kan man, för att uppnå lykteffekt, samlas runt en gemensam skylt t.ex. namn på byggnaden eller namnet på den största verksamheten.

Takskyltar ska ha en utformning av hög konstnärlig och teknisk kvalitet med friliggande bokstäver eller fria konturer, företrädesvis neonskyltar eller liknande kvalitet.

Befintliga områden som inte har takskyltar sedan tidigare ska behandlas med fortsatt försiktighet angående takskyltning. Nämnden prövar var takskyltar kan tillåtas respektive är främmande med hänsyn till stadsbildens eller landskapets karaktär.

Bygglovsplikt

Takskyltar kräver bygglov.

Skyltlådor

Med skyltlådor (ljuslådor) menas skyltar i form av lådor som har invändig belysning och som är monterade mot fasad. Reklambudskapet finns på frontskivan.

Den vanligaste och enklaste skyltlådan har en genomskinlig frontskiva, vit med färgande bokstäver/figurer eller färgad skiva med vita eller färgade bokstäver/figurer, allt belyst av bakomliggande lysrör.

En annan form har utsågade bokstäver/figurer i lådans för övrigt ogenomskinliga front. Här kommer endast bokstäverna bli lysande av de bakomliggande lysrören. Texten/figurerna kan antingen vara helt platta eller bilda relief.

Skyltlådor är billiga, permanenta skyltar som är lätta att sätta upp. Det går att göra småskalig text och små bilder på dem. De är lätt att byta utseende på, bara att byta ut lådfronten.

Vår tolkning av hur dessa skyltar uppfyller plan- och bygglagens krav

Skyltlådor kan vara svåra att anpassa till byggnaden eftersom de inte kan formges i någon större utsträckning. De är inte lämpliga på platser där man ställer större krav på form och färg.

Skyltlådor är olämpliga på hus med stort kulturhistoriskt värde och inom områden med stora kulturhistoriska värden. Skyltlådor kan accepteras i gatuplanet och inom områden utan speciella arkitektoniska och

kulturhistoriska värden.

Att tänka på

Skyltar på samma byggnad bör samordnas med t.ex. samma bakgrundsfärg. Bäst är om ljuslådan inte är utanpåliggande utan fälls in i fasaden. Den bör placeras mellan avgränsningar i sidled i form t.ex. av fasadpelare.

Tecknen bör lysa och inte bakgrunden. Därför är det lämpligt med ljus text mot mörk bakgrund, eller utskuren text i tät låda. Ljusa bakgrunder förstärker lådkaraktern och är ofta påträngande i kvällsljus. Belysningen från skyltlådan får inte störa omgivningen

Bygglövsplikt

Det krävs bygglov för att väsentligt ändra en skylt. En skylt som har bygglov kan dock ersättas med en ny snarlik skylt, t.ex. fronten bytes mot en ny front i samma kulör och enbart texten ändras, utan nytt lov. Om du är tveksam om bygglov krävs kontakta stadsbyggnadskontoret innan den nya skylten sätts upp

Övriga skyltar

För skyltar som inte nämnts under rubrik, p.g.a. att typen inte fanns då programmet skrevs eller av annan orsak, gäller samma förhållningssätt till omgivningen och den byggnad som skylten sitter på som för liknande skyltar beskrivna i detta program.